Interview met de filmmaker

Andreas Birkenheier over Knockout Dreams

Hoe ben je begonnen met filmmaken?

Ik ben begonnen in de televisiewereld. Tijdens verschillende stages maakte ik kennis met montage en casting. Later ging ik reality tv regisseren, waarbij ik op locatie samenwerkte met camera- en geluidsmensen. Gaandeweg groeide mijn interesse in meer diepgaande vormen van audiovisuele verhalen, waaronder film. Waarom? Ik denk omdat ik altijd graag met mensen in contact sta. Niet op een oppervlakkige manier, maar ik wil dan echt de verdieping opzoeken.

Mijn uiteindelijke doel is om een lange film te maken met een aantal specifieke elementen die ik fascinerend vindt: een observerende stijl, interessante hoofdpersonages waarmee ik een langere tijd kan optrekken, eerlijke en betekenisvolle momenten, langzamer filmen en minder knippen in het materiaal. Daarbij hoop ik dan natuurlijk dat deze film een breed publiek aanspreekt en voldoende geld oplevert dat ik kan rondkomen van mijn werk als filmmaker.

Waarom heb je voor documentaire gekozen?

Ik vind veel fictiefilms en de onderwerpen waarover ze gaan een beetje saai. Ook spreekt de kunstmatige manier waarop vaak geacteerd wordt mij niet altijd aan. Daarom voel ik veel meer voor verhalen die gebaseerd zijn op een tastbare werkelijkheid en waarheid, met personages die op het scherm puur zichzelf zijn. Ze ‘zijn’, in plaats van dat ze acteren.

Door die echtheid staat er bovendien meestal meer op het spel en is de kans groter dat het publiek zich met de personages kan identificeren. Tegelijkertijd zijn er veel mogelijkheden om de kijker nieuwe inzichten te geven, emotioneel te raken, mee te slepen of aan te moedigen om dieper na te denken. Ik vind het echte leven vaak veel spannender dan welk fictief verhaal dan ook.

Hoe is het idee voor deze film ontstaan?

De film is eigenlijk heel intuïtief ontstaan, vanuit mijn persoonlijke leven. Ik ontdekte bij mezelf dat ik best wel competitief en ambitieus ben. Misschien komt dat deels doordat ik enig kind ben of doordat ik al op jonge leeftijd begon met sporten. Hoe dan ook, ik vond dit een interessant onderwerp en begon me af te vragen of deze karaktereigenschappen misschien de reden zijn dat zo graag naar vechtsport kijk. Ik kijk bijna elk weekend MMA; zodoende zie ik, geheel vrijwillig, enorm veel geweld. Wat ik er vooral fascinerend aan vindt, is dat een gevecht tussen twee mensen in een ring zo'n directe vorm van competitie is: één tegen één, recht tegenover elkaar.

Dit waren de uitgangspunten voor mijn onderzoek. Vervolgens leidde het ene thema vanzelf tot het andere. Al snel kwam ik uit op grotere, belangrijke onderwerpen als mannelijkheid, familie en de invloed van de sociale omgeving waarin iemand opgroeit en leeft.

Kun je iets vertellen over je team en jullie samenwerking?
Ik heb de film bijna helemaal alleen gemaakt: ik heb zelf de productie, het camerawerk, de montage en de kleurcorrectie gedaan. Later in het proces heb ik wel samengewerkt met een professionele sounddesigner, op dat gebied heb ik namelijk nog niet zoveel ervaring. Het was heel waardevol om de gedachten en meningen van een andere professional over mijn werk te horen. Het hielp mij niet alleen in mijn eigen proces, maar het het geluidsontwerp benadrukt bepaalde details en momenten in de film op een manier die ik zelf niet had kunnen bedenken.

Wat was de grootste uitdaging tijdens het maken van deze film?
De grootste uitdaging was geduld hebben en erop vertrouwen dat er uiteindelijk iets interessants zou ontstaan om met een publiek te delen. Daarnaast wilde ik trouw blijven aan mezelf, mijn visie en mijn hoofdpersonen. In deze tijd kan dat lastig zijn: er is zoveel afleiding en er komt zoveel informatie en audiovisuele content op je af.

Achteraf gezien denk ik dat ik misschien toch nóg meer tijd had moeten nemen om een vertrouwensband op te bouwen met de mensen die ik heb gefilmd. Dan had ik hen wat meer kunnen meenemen in hoe ik het allemaal voor me zag en was het resultaat misschien beter geweest. Maar ik weet ook niet zeker of dat echt zo is: soms heb ik het gevoel dat je nooit genoeg tijd kunt besteden aan de band met je hoofdpersonen; tegelijkertijd verlies je dan misschien de objectiviteit die nodig is om een sterk verhaal te kunnen vertellen aan een groter publiek. Als je een documentaire maakt, ben je altijd op zoek naar de juiste balans tussen afstand en nabijheid.